

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1129/24
19.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Јовановић, председника већа, Виолете Јоксимовић и Драгице Савељић Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против туженог АД Електропривреда Србије” са седиштем у Београду, Балканска бр. 13, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о изјављеној жалби тужиље против пресуде Првог основног суда у Београду П1 664/23 од 19.10.2023. године, у седници већа одржаној 19.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 664/23 од 19.10.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 664/23 од 19.10.2023. године одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се поништи као незаконито решење в.д. директора туженог Јавног предузећа “Електропривреда Србије”, са седиштем у Београду, бр. 1.2.0.1-391426/1-20 од 27.08.2020. године, којим је тужилји отказан уговор о раду бр. 1.50.2.15913/2 од 01.12.2006. године.

Ставом два изреке одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да тужиљу врати на рад и распореди на одговарајуће

радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима.

Ставом три изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужиља је благовремено изјавила жалбу, из свих разлога прописаних чланом 373 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11).

Овај суд, као другостепени, није узео у разматрање допуну жалбе, која је поднета након истека рока за изјављивање жалбе на пресуду основног суда.

Тужени је поднео одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка, које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужиља је била у радном односу, на неодређено време, код туженог, на основу уговора о раду бр. 1.50.2.15913/2 од 01.12.2006. године и обављала је послове координатора за праћење рада на отклањању неправилности утврђених поступком унутрашње контроле, Служба за унутрашњу контролу и послове надзора, Сектор за унутрашњу контролу и безбедност, послови којима непосредно управља директор ЈП ЕПС у Јавном предузећу “Електропривреда Србије”. Упозорењем о постојању разлога за отказ разлога о отказу уговора о раду бр. 12.01.339613/1-20 од 23.07.2020. године, тужиља је упозорена на постојање разлога за отказ уговора о раду, због тога што је дана 30.04.2020. године, 04.05.2020. године и 05.05.2020. године, неовлашћено, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије са система видео надзора ЈП ЕПС, на којима се налази друга запослена ББ, као и зато што је дана 11.07.2020. године и 19.07.2020. године, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије на којима се налази лого ЕПС и тиме је поступила противно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС. Тужиљи је остављен рок од 8 дана да се изјасни на наводе из упозорења, као и да достави мишљење синдиката чији је члан. Из службене белешке бр. 92.2.4.0-Е07.01-340992/2-20 од 24.07.2020. године, бр. 92.2.4.0-Е07.01-340992/3-20 од 03.08.2020. године, бр. 12.01.341988/1-20 од 24.07.2020. године и бр. 12.01.355028/1-20 од 03.08.2020. године, утврђено је да је дана 24.07.2020. године, због немогућности личне доставе упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду у пословним пословним просторијама послодавца, из разлога што се тужиља дана 24.07.2020. године није налазила на свом радном месту, односно није била на раду, покушано уручење тужиљи путем препоручене поште уз повратницу, на адресу пребивалишта

тужиље у ..., да је покушај уручења наведеног упозорења на адреси пребивалишта – кућној адреси био неуспешан, што је утврђеном увидом у враћени коверат где на штампилу са предње стране коверте стоји означено знаком Х “не прима” који штампил је прецртан са две паралелне линије са одлазним печатом Поште 21102 Нови Сад и повратним печатом Поште 21102 Нови Сад од дана 24.07.2020. године и увидом у садржину примедбе на полеђини коверта: “24.07.2020. године достава покушана у 12,39 часова прималац одбио пријем пошиљке”, у потпис службеног лица Поште. Такође је наведено да с обзиром да у упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду није достављено тужиљи лично у просторијама туженог, односно на адреси пребивалишта – кућној адреси, упозорење је истог дана 24.07.2020. године објављено на огласној табли у пословној згради на адреси ... и у ..., у ..., а и с обзиром да је дана 02.08.2020. године био нерадни дан код послодавца, упозорење је скинуто са огласне табле туженог дана 03.08.2020. године, од када је почео да тече рок од 8 радних дана за изјашњење запослене на наводе из упозорења. Решењем туженог бр. 1.2.0.1-391426/1-20 од 27.08.2020. године тужиљи је отказан уговор о раду бр. 1.20.2.15913/2 од 01.12.2006. године, са свим припадајућим анексима, због тога што је дана 30.04.2020. године, 04.05.2020. године и 05.05.2020. године, неовлашћено, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије са система видео надзора ЈП ЕПС, на којима се налази друга запослена ББ, да је тужиља распоређена на пословима у оквиру Сектора за унутрашњу контролу и безбедност, да има приступ систему за видео надзор ЈП ЕПС, који не може да се учини доступним неовлашћеним лицима, нити да се користи у непословне сврхе, а што је тужиља злоупотребила и тиме поступила супротно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС, у коме се у члану 10 прописује да су сва документа, извештаји и друга акта поверљива и да је њихова злоупотреба забрањена и да се подаци у електронском (фотографије са видео надзора сигурносних камера), писаном, усменом или било ком другом облику не смеју отуђивати и користити у непословне сврхе, чиме је својом кривицом учинила поред повреде општег акта и повреду радне обавезе из члана 10 став 1 тачка 8 уговора о раду (“неовлашћене послуге средствима рада, повереним запосленом за обављање послова радног места”), а све у вези са чланом 179 став 2 тачка 5 Закона о раду (“ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду”), те да је дана 11.07.2020. године и 19.07.2020. године, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије на којима се налази лого ЕПС и тиме је поступила противно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС, у коме је чланом 18 став 1 алинеја 4 прописано да на приватним налозима на друштвеним мрежама није дозвољено користити лого ЕПС, о чему је више пута усмено упозоравана од стране непосредног руководиоца. Осим тога, увредљивим садржајем текста испод лога ЕПС угрозила је његов углед, а чиме је својом кривицом учинила повреду радне обавезе прописане Законом о раду чланом 179 став 2 тачка 5 (“ако учини другу повреду радне обавезе утврђене општим актом, односно уговором о раду”). Констатовано је да тужиљи престаје радни однос даном достављања овог решења и са истим датумом извршиће се одјављивање тужиље код надлежних фондова пензијског, инвалидског и здравственог осигурања. У образложењу решења је наведено да је предлогом за покретање поступка за утврђивање повреде радне обавезе директора Сектора за унутрашњу контролу и безбедност покренут поступак за утврђивање одговорности запослене АА, а такође је наведено да је тужиљи сачињено и упућено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду од 23.07.2020. године, да дана 24.07.2020. године упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиљи није могло лично да се уручи у просторијама послодавца, из разлога што тужиља тог дана није

била на раду, те је покушана и достава путем препоручене поште уз повратницу, на адресу пребивалишта тужиле, ..., али је тужилца одбила да прими пошиљку, што је тужени утврдио по извештају Поште и враћене пошиљке, након чега је тужени наведено упозорење објавио на огласној табли где је место рада тужиле, ..., као и на огласној табли на адреси седишта послодавца, ..., о чему су сачињене службене белешке 24.07.2020. године. Међутим, како је осми дан од објављивања упозорење падао на 02.08.2020. године (недеља) који је нерадан дан код туженог, упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду је са огласне табле туженог скинуто 03.08.2020. године у понедељак, а од када је почео да тече рок од 8 радних дана за изјашњење тужиле на наводе из упозорења. У остављеном року, као и по протеклу истог тужилца се није изјаснила на упозорење, нити је приложила мишљење синдиката. О напред наведеном и скидању упозорења са огласне табле туженог сачињене су службене белешке 03.08.2020. године. У току поступка није пружен ни један доказ којим би кривица тужиле била искључена у време предузимања радњи извршења повреда радне обавезе којој се стављају на терет, а на основу оцене изведених доказа несумњиво је утврђено да је тужилца дана 30.04.2020. године, 04.05.2020. године и 05.05.2020. године неовлашћено, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије са система видео надзора ЈП ЕПС на којима се налази друга запослена ББ чиме је својом кривицом учинила поред повреде општег акта и повреду радне обавезе из члана 10 став 1 тачка 8 уговора о раду ("неовлашћене послуге средствима рада, повереним запосленом за обављањем послова радног места"), а све у вези са чланом 179 став 2 тачка 5 Закона о раду ("ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом, односно уговором о раду"), као и да је дана 11.07.2020. године и 19.07.2020. године, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије на којима се налази лого ЕПС и тиме је поступила противно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС, у коме је, чланом 18 став 1 алинеја 4, прописано да на приватним налозима на друштвеним мрежама није дозвољено користити лого ЕПС, о чему је више пута усмено упозоравана од стране непосредног руководиоца и поред тога увредљивим садржајем текста испод лога ЕПС угрозила његов углед, чиме је својом кривицом учинила повреду радне обавезе прописане Законом о раду чланом 179 став 2 тачка 5. Приликом одлучивања о мери за учињену повреду радне обавезе, узета је у обзир чињеница да је однос туженог и тужиле трајно нарушен њеним односом према средствима рада, радним обавезама, угледу туженог који је угрозила, а у мери да њен даљи рад није могућ, као и да ће у конкретном случају отказ уговора о раду као најтежа мера за учињене повреде радне обавезе деловати на друге запослене да не чине исте или сличне повреде радне обавезе. Из службених бележака од 09.09.2020. године и 18.09.2020. године утврђено је да је дана 27.08.2020. године, због немогућности личног уручења решења о отказу уговора о раду у пословним просторијама послодавца ЈП "Електропривреда Србије" Београд, Нови Сад, Булевар ослобођења бр.100 из разлога што се тужилца није налазила на свом радном месту, покушано уручење тужилци путем препоручене поште уз повратницу, на адресу пребивалишта у ... Покушај уручења решења на адреси пребивалишта – кућној адреси био је неуспешан, те је остављен извештај, којим је запослена обавештена да наредних 5 дана има право да преузме пошиљку са поште, те да ће у супротном иста бити враћена пошиљаоцу. Након истека предвиђеног рока пошиљка је враћена пошиљаоцу што је утврђено увидом у коверат где на штампилу са предњем стране коверте стоји означено знаком Х-није тражио и печатом Поште 21102 04.09.2019. године, прецртаним именом и презименом примаоца и ознаком "retour", а на полеђини коверте руком је уписано 27.08.2020. године

“извештен”, парафом поштарара. Након поновног неуспелог уручења, пошиљка је упућена путем поштанске услуге Post express, где је овлашћено лице поште четири пута одлазило на адресу запослене, али ни једном није било успешно извршено уручење пошиљке. Пошиљка је враћена пошиљаоцу у затвореној коверти на којој је са задње стране уписана примедба “господин ... (брат) одбија пријем и не дозвољава остављање извештаја”, са печатом Поште ... Уз коверат је достављена и повратница А.Р. на којој је руком уписано “одбија пријем”, те да је исто објављено дана 09.09.2020. године на огласној табли туженог у Балканској бр. 13. Дана 18.09.2020. године са огласне табле туженог скинуто је решење о отказу уговора о раду тужиљи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд налази да тужбени захтев тужиље није основан, а из разлога јер је побијаним решењем стављено на терет тужиљи да је дана 30.04.2020. године, 04.05.2020. и 05.05.2020. године неовлашћено, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије са система видео надзора ЈП ЕПС на којима се налази друга запослена ББ, а с обзиром да је тужиља распоређена на пословима у оквиру Сектора за унутрашњу контролу и безбедност, где има приступ систему за видео надзор ЈП ЕПС, то је злоупотребила и тиме поступила супротно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС, чиме је својом кривицом учинила поред повреде општег акта и повреду радне обавезе из члана 10 став 1 тачка 8 уговора о раду, (“неовлашћене послуге средствима рада, повереним запосленом за обављање послова радног места”), као и да је дана 11.07.2020. године и 19.07.2020. године, преко друштвене мреже (Facebook), јавно објавила фотографије на којима се налази лого ЕПС и тиме поступила противно Кодексу пословног понашања ЈП ЕПС у коме је чланом 18 став 1 алинеја 4 прописано да на приватним налозима на друштвеним мрежама није дозвољено користити лого ЕПС о чему је више пута усмено упозоравана од стране непосредног руководиоца, а такође је и увредљивим садржајем текста испод лога ЕПС угрозила углед туженог и учинила повреду радне обавезе прописане Законом о раду чланом 179 став 2 тачка 5. Услови одговорности запосленог по наведеном основу су повреда радне обавезе, која мора бити конкретизирана општим актом или уговором о раду, као и кривица запосленог, као субјективни елемент повреде радне обавезе, при чему је закључак првостепеног суда да су у конкретном случају напред наведени услови одговорности запосленог, овде тужиље, били испуњени. Утврђено је да је тужиља, у време када су јој стављене на терет повреде радне обавезе, обављала послове координатора за праћење рада на отклањању неправилности утврђених поступком унутрашње контроле у Служби за унутрашњу контролу и послове надзора, те да јој је у опису послова било да координира прикупљање података о појавама које доводе до ометања и кршења процеса рада, а које прикупљање података је између осталог вршено и преко система за видео надзор туженог. Чланом 10. ст. 1. тач. 8. уговора о раду бр. 1.50.2. - 15913/2 од 01.12.2006. године, који је тужиља закључила са туженим, одређено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду због неовлашћене послуге средствима рада, повереним запосленом за обављање послова радног места. Поред тога што из наведене одредбе уговора о раду произилази да неовлашћено служење средствима рада представља повреду радне обавезе због које се запосленом може отказати уговор о раду, тужени је и одредбом чл. 18. Кодекса пословног понашања туженог бр. 2994/1-15 од 29.06.2015. године, са којим је тужиља била упозната, прописао да је непримерено на друштвене мреже постављати фотографије из радног окружења, и то посебно фотографије које приказују различите облике неформалног понашања на радном месту, као и да у садржајима који се

објављују на приватним налозима на друштвеним мрежама није дозвољено користити лого ЕПС Групе. Међутим, у току поступка је утврђено да је тужилца упркос наведеним забранама Кодекса пословног понашања и уговора о раду, дана 30.04.2020. године на свом фејсбук профилу објавила две фотографије са видео надзора туженог, којем је тужилца имала приступ, са текстом „Драги моји поштени пријатељи као и сви поштени запослени радници у Електропривреди Србије! Ово је ББ! Запослена ББ која у ЕПС-у преко ПП послова у Новом Саду врши злоупотребу на радном месту! Дотична годину дана врши злоупотребе службених идентификационих картица провлачећи бунт картица између осталих ...”, док је дана 04.05.2020. године, на свом фејсбук профилу објавила три фотографије из просторија туженог са текстом који упућује да се на наведеним фотографијама налази радник запосленог ВВ. Поред тога, тужилца је дана 11.07.2020. године, на фејсбук налогу објавила фотографије на којима се налази тужилца обучена у мајицу на којој се налази лого туженог. Имајући у виду наведено, тужилца је објављивањем фотографија са система видео надзора туженог на којима се налази друга запослена код туженог, као и фотографија на којима се налази лого туженог, поступила супротно правилима предвиђеним уговором о раду и општим актима послодавца, поготово из разлога што је наведене фотографије на којима се налазе други запослени прибавила преко видео надзора туженог, којем је тужилца имала приступ на основу овлашћења из уговора о раду и припадајућих анекса уговора о раду. Кривица запосленог, односно тужилце за учињену повреду радне обавезе утврђена је и из писаних доказа у списима предмета, и то извода са фејсбук налога тужилце, при чему тужилца у свом исказу није спорила да је наведене фотографије објављивала на свом фејсбук налогу, већ је само истицала да јој је тужени отказао уговор о раду зато што је открила злоупотребе које су се вршиле код туженог. Сагласно наведеном, како је из изведених доказа утврђено да је тужилца предузела радње које су јој оспореним решењем стављене на терет, као и да је била свесна да су наведене радње забрањене општим актом и уговором, те да исте представљају повреду радне обавезе због које јој се може отказати уговор о раду, то је првостепени суд нашао да је тужилца таквим својим понашањем учинила повреду радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду. Тужилци је законито отказан уговор о раду јер је повредила радне обавезе предвиђене општим актима туженог и уговором о раду а самим тим је и решење туженог о отказу уговора о раду законито и основано. Отказни разлози наведени у решењу о отказу уговора о раду су факултативне природе и зависе од воље (иницијативе) послодавца да ли ће их користити када се за то испуне законски услови. Поштовање радне обавезе подразумева и уздржавање од радњи забрањених општим актом послодавца, а што је тужилца у конкретном случају прекршила. Повреда радне обавезе као отказни разлог садржи општу клаузулу по којој сваки акт повреде радне обавезе може довести до отказа уговора о раду, ако је повреда радне обавезе утврђена општим актом или уговором о раду, те за отказне разлоге наведене у решењу о отказу није нужно да се унапред предвиде радње повреде радне обавезе, већ је довољно да се запослени понаша супротно правилима или захтевима из било ког акта послодавца. У конкретном случају свесно понашање тужилце противно забранама изричито предвиђеним општим актима послодавца, представља акт кршења радне обавезе и довољан је и оправдан разлог за отказ од стране послодавца, те како је приликом доношења спорног решења правилно примењена и одредба члана 180 став 1 и 2 Закона о раду с обзиром да је доношењу спорног решења претходило писмено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду, које је тужени тужилци доставио у складу са чланом 185 Закона о раду, то по налажењу првостепеног суда у законито и правилно

спроведеном поступку је утврђено да је тужила свесно знајући да такво поступање није дозвољено повредила радну обавезу предвиђену општим актима код туженог па је тужени правилно утврдио чињенично стање и применио закон и општи акт када је нашао да је тужила одговорна за повреду радне обавезе. Како одлука о захтеву тужиле за враћање на рад зависи од основаности захтева за поништај оспореног решења којим је тужили престао радни однос, имајући у виду да је првостепени суд оценио неоснованим захтев тужиле за поништај оспореног решења, то је применом одредбе члана 191 став 1 Закона о раду одбијен захтев тужиле за враћање на рад.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући разлоге које прихвата и другостепени суд у поступку жалбене контроле.

Наводи жалбе не доводе у сумњу правилност ожалбене пресуде, те се овај суд, као другостепени, користи овлашћењем из одредбе члана 396 став 2 Закона о парничном поступку којим је прописано да ако се пресудом жалба одбија у образложењу пресуде суд неће детаљно образлагати пресуду у случају да прихвата чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, а ожалбена пресуда, супротно наводима жалбе, није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка, на које се неосновано у жалби указује. Супротно наводима жалбе, ожалбена пресуда не садржи битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер је јасна у погледу разлога о одлучним чињеницама и даје потпуне разлоге. Првостепени суд је, дајући разлоге за своју одлуку, ценио изведене доказе у смислу члана 8 Закона о парничном поступку, те су у том смислу без утицаја на правилност донете првостепене пресуде наводи жалбе који се односе на оцену доказа.

Неосновани су и наводи жалбе да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, имајући у виду одредбу члана 228 Закона о парничном поступку којим је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којим заснива свој захтев или којим оспорава наводе из доказа противника, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд и поступио, имајући у виду и сва спорна питања на које је указао другостепени суд у свом решењу у смислу одредбе члана 398 став 2 Закона о парничном поступку, а на рочишту на коме је главна расправа закључена, након доказног поступка, тужила предлога у допуну доказног поступка није имала. С тим у вези поштујући и правило из члана 372 став 1 Закона о парничном поступку, правилно је првостепени суд, супротно наводима жалбе, нашао да се у конкретном случају ради о повреди општег акта, односно уговора о раду и повреди радне обавезе.

Код изложеног чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, супротно наводима жалбе о погрешној примени материјалног права, правилно је првостепени суд у конкретном случају нашао да су због повреде радне обавезе били испуњени услови за примену мере из члана 179 став 2 тачка 5 Закона о раду. Потврђена је првостепена пресуда и у ставу два изреке, јер је споредно потраживање и прати судбину главног захтева.

Правилна је и одлука о парничним трошковима садржана у ставу три изреке

о жалбене пресуде (решење) донета правилном применом одредбе члана 153 Закона о парничном поступку.

Како тужиља није успела у поступку по жалби, то нема право на накнаду трошкова насталих у поступку поводом тог правног лека и стога је овај суд, применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу два изреке ове пресуде (решење).

Из наведених разлога, на основу члана 390 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Јовановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**